momentum.

Qq q̃ tris opiniaṁ singules naturales tam res
ḡm singules docet, et hic desinunt Ll. Eor. l. c. 4. q. Vide ḡnovem
Sectiones, q̃ uidean ab Studiosis.

Caput quartum

De ortis rerum naturalium.

Ipse defert à Phō. ona ie ea q̃ nec ex se se nec ex aliis sed ona ex ipsis fiunt.
Defert ad tres fes. Pr 1a q̃ ona ie ona: sed unum ōnium n̄ fit ex alio:
q̃ neq; ona ex se ipsis ad oneriem. Et sane partam regerium et elementa
ce alia compō q̃ ex se uicissim fiunt. Pr 2a q̃ si ona fierent ex
aliis esset ex prioriō, q̃ iam ipsa n̄ essent ona. Et sane partam regerium
illa q̃ fiunt ex aliis et compō ex mā et fōn. Pr 3a q̃ ona n̄ fiunt ex pri
oris: q̃ ex prīs: q̃ ona ex ipsis fiunt. Sed parte regerit subas separatas
et illas ex qq nullum conguum natē constituit.

Sb. 1o Pnuāo è prium rerum naturalium. et eōm n̄ ch̄i cōt ede
defio: q̃n rectē tradit. Pro mi q̃ pnuāo è carēa: n̄ ex carēa nūq fit:
q̃ n̄ ch̄i cōt defio. Et partam ex, n̄ sōt signare Zabicem pris com
ponentis. dē eōm Zabicem cōn ad q̃ q̃lis è pnuāo ad q̃ predicā et com
pum et illud n̄ componat ut mā et fōn. 2o Arō metaphysicē ex
mā. et eōm uera è prium compō physici: q̃ unum prium fit ex alio.
Et hām n̄ diuī fieri ex mā sed compum. Sed n̄ fit eōm mā
ipsius componat mechē.

Rogas qd sint ona generis rerum naturalium. Et
cum Pō et Ca ea tria; nimirū dij oēm q̃ è prium ad q̃ ut mām et
fām q̃ ie ona componentia. Pr q̃ in generē naturē dā trūs ad q̃
et trūs ad quem et subtum: pnuāo è ores ad q̃, fra è trūs ad quem
mediatus. mā è subtum: et nullum aliud apparet: q̃ ona generis
priori nec ie pla nec pauiora ḡm Ede tria. Pr maj q̃ qd qd grāe ope
diēt à n̄ ce frd, ad illius ce: q̃ suppōit pnuōem alicuius in alio.
Q̃m dixerit pnuōem n̄ ce prium generis materis definit ob et expe
dice.

Sd q̃ Pōum sb. 1o q̃ uer. 1d q̃ fieri eōm
ie

se prima generis natis: q. prima se ipsa in ea. Respons. q. prima se ipsa: sed licet se ipsa: q. se prima. Ad ng. ans. Ad ob. dic prima res naturalium esse ipsa privae et in gre subalti: aliquod u. q. licet se ipsa possit et in gre actualti. Quod ergo requiri ad generem ut disposit. n. u. ut prima. q. accens n. potest esse primum generis compti substantis.

2°. Stabilitas seu aptitudo extra est primum generis: et tm n. pertinet ex a. sigat ex numeratis: q. est aliud de novo. Pro maj. q. sive n. potest dari ratio sine privare fra in mas. ita tem n. potest dari nisi extra sine stabilitas et proportionata inter se: q. Ide stabilitas cum quantum primum. Ad ng. maj. q. Stabilitas summi cum quantitate et fratris quantitatis. et ipsa extra mas. sed et fra. sed summum fratris pagae et includit in privare et ipsa privatio q. dari in subto stabili: et nullum aliud dari primum de novo.

3°. Actum est compum physicum: et tm n. fuit prima prima q. prima compti natis n. se tria. Pro maj. q. in Acto nunquam fuit privatio fra: deinde fra actibus n. fit primum: q. neq. privatio fra neq. ipsa fra actibus se prima Acti. Ad sola compa physica q. granei et corpum requiri privatem: q. inde n. cadit in Actum sed est in corruptibile: cadunt u. rectiq. prima nimirum mas et fra. Sed u. actum est corruptibile, tum privatio fuit fram si Actum est eductum: et in ea multa examinabitur.

duo

4°. Si privatio est primum compti physici tem in it primum fra q. illud fuit et ea efficiat sed fra in eis et ois quibus superiores q. fecedunt inferes: hoc autem n. est dm. q. nec illud. Ad ng. maj. Dissa ratio est q. neq. fra fuidens neq. ea efficiat se de intro compti generis sed ad extrum rei gracia. Si sed si introducat novam fram in mam quin recedat illa q. antecedens erat. dabitur ratio quo et tm n. dabitur fra recedens. Sam u. quus eis se prima mutata. n. u. physica deng agimus.

5°. Produs de parentum fuit ita ratio: et tm n. fuit privatio: q. Ide n. primum pris physicum. Ad ng. maj. q. in ea sigra data se ora prima. et cons iderantur gebit. 6°. Ratio Vorticum in

in acuenab. Sacra Eucharistia è physica gratia: et im in illam
transeat privatione mae, sicut ibi in Dei mae, sed de novo creatur:
q. privatio in antecedit omem gratiam. Et privationem antecedere omem
gratiam naturam, in u. miraculosam, qatis ita è. Accedit qd
mae. Verum gratia antecedit ejus primam gratiam id, qd sufficit ut det
privatio in ita.

Illud autem non è primum Patrem patere in eam.
Nam in deo Pater è primum Filium in eo: sicut Pater Filius
è primum Suus Sti in id. Deinde privatio è primum res, natura in
u. ea. Inquirenam autem fm de Astrologia prin, aliis relinquo
Vidian. apt Soar. disp. 12. Mechae. S. 2. n. 13. et segg.

Cap. Sum

De mae rerum physicarum.

De mae agimus Pare in tr. de Caussis. Aliq im hic agitanda. Sum
Et dir mae in reb physicis? Et affre. Pr q. ex nihilo nihil fit: igit
requirit aliqd in compos physica tanqm ultimum subiectum ex q. mae fit
ante. nisi aliud apparet ptr mlm: q. hoc è admittenda.
2o. Pr ignis Ps grat aliquem ignem in ligno lignum in gerit ex
toto (a Deo q. annihilaret. Annihilatio autem in pot fieri p. quies nd)
q. manet aliqd: in gra ligni, q. eadem gra in pot nasci ere sicut dea
as gras subalies: q. manet mae.

Sum Et mae creata fuit a Deo. Et affre.
Pr q. si mae in fuisset creata Deus ce a se Et p. omem: Et a se
Et Deus Deus ce a se: in p. omem q. qd prae potuit ex suppos sub
to: sed mae è Sum subiectum: q. in pot prae, seu potuit ab alio prius.
Sed in degen mae in corrumpi nec pot dari agens creatum, qd illam
corrumpat: q. a fiunt Et crebem ab eo de Et potent corrumpi a
a fiant. In Deus dixit mae corrumpi, intelligendus è de compo. qd
Et corrumpit, cum ejus pes divum corrumpi imponit.

Sum Quo dispat mae? Et sic de fin. Mae è
id

id est quia quia fit non faciens sed esse tantum a subiecto 1°. Partes est re
quirit rectificans eas efficientem a quo finalem alterum exemplarem ad
cujus imitationem fit esse. Partes non faciens sed esse requirit materiam
primam et accidentia, et quia non fit unum esse. Et studet cum quibus est, et diuina
non fit unum esse physicum sed mechanicum. Partes et subiecto requirit has su
bstantias. Et partes 2° ponitur maioris claritatis gratia.

Quum et mens cognoscere possit sine gratia? Et neq. Pr q unum
rectum non potest applicari sine ordine ad aliud: mens est rectum ad finem:
q nequit cognoscere sine illa. Quum et noster intellectus esset primum
contentum mente, non et affirmo. Pr q cognoscit illam ut puram formam. Cum
subiectum et intellectus distinguantur. Cum et talis mens contentus sit distinctus? Et
C. affirmo q Philosophia tradit distinctam doctrinam de mente natura: sed tale non
potest esse sine distincta cognitione primum, quia una est mens: q tot cognoscit dis
tincte.

Tertium et mens appetat gratiam. Et affirmo. Pr q quilibet res
appetit suam perfectionem: gratia est perfectio et ornamentum mentis: q illam appe
tit. Quum et gratia appetat eam mentem? Et affirmo. Pr q gratia appetit
suam existentiam: sed non potest illam habere nisi sine mente: q appetit mentem.
Quum. Quid sit appetitus mentis et gratiae? Et nihil aliud est nisi mutuam appetitio
nem et instinctum: q non diuquiet aperiri ab ipsa mente et gratia. Sic au
tem appetitus mentis ad gratiam aliquem dicit appetitum complacentiae. ad ali
as gratias dicit appetitus disiderium: Sic si dari in mente informata gratia no
bilissima, quis est mortalis. q nulla nulla satiaret ejus aquam sitiuit.
10. Quum et mens sit de essentia compositi naturae? Et affirmo. Pr 1°
q compositum naturae est verum physicum: sed illum physicum constat essentia
et mente, et gratia: q utraque est de illius essentia. 2° q alter sola anima mortalis
esset tota essentia Eius, q tam est incorrupta et immortalis. Eo u corruptus
et abite mortalis. 11. Quum et mens sit caet in corpore induto.
Et est caet sed continuoe. Pr 1° q alterius essentia separatis non esset
una et caet. 2° q in resurrectione non redire et anima ad idem corpus sed
ad diversum. Non procuarat tam caet mens indissibilis q ad oes suri geb.

Et

q̃ q̃dam deplum q̃dam quadrant.

Dicis. Si mā è de ossibus Socratis ille mortuus erit eadem indivisibilis de ossibus cadaveris: ergo n̄ è dm̄, q̃ n̄ pōt esse de ossibus duorum corporum: q̃ neq; de ossibus unius. Respondeo nullum n̄ è inconveniens q̃d eadem mā successive queat esse sub diversis compōsitis: et q̃d informet diversis formis. Rogas. Si eadem mā fuit sucessive in duobus Corpōribus quorum unus salvetur alter damnetur: ad quem nam pertinebit talis mā in vita resurrōis. Ad dicendum quidam spectare totam, et solis distribuōis.

2um Q̃ mā sit ex se extensa, et divisibilis?

Mā Corporis ex se extensa, et divisibilis dicitur. n̄ ut quantitas seu occupativam sed. Sed q̃ mā è subiectum Corporis pōs subsistere q̃ ex se illas Ēt. Sed cōtra q̃ si illas n̄ Caret ex se recipiet eas à quantitate (ut multi volunt): sed quantitas è ignobilior, et posterior ipsa mā cujus è accidens: q̃ n̄ pōt illi dare pōs subsistere: q̃ mā illas Ēt ex se et contra ex se è extensa subsistit et divisibilis: n̄ tm̄ q̃ contradictum p̄ Ēpcam q̃ regit quantitatem.

Non tm̄ regit mā tum q̃ se: et ideo ejusq̃ accipiunt à quantitate regionem et extensionem alterius corporis ab eo dto. Ita q̃ inde si mā denudetur quantitate, manebit q̃ in eo dto, q̃ antea erat. n̄ tm̄ illum occupabit extendendo aliud corpus: sed pta corporum sine quantitate proprium è sit in eo dto quin dependeat à q̃ ad generationem duorum corporum regitur quantitas in utrorq̃ q̃ sit res illata generari et in Mechanicis ostendetur.

Ob. Res n̄ è multiplandā sine necessitate: sed si mā ex se aliqm extēdem dabitur multitudo et superfluum entia in compō physico: q̃ sufficit una. Ad mj nr̄ admittendas è in compō multi duas extensiones diversas. alteram substantiam mātis. alteram substantiam quantitatis. Sicut qlitas accidentis supponit substantiam sui sint diversa cum se et Ēant diversis effectibus.

Cap. 6um

De Privatione.

Dubitabis 1° qd sit privatio, q dr prium rei p nativum. Et nec enim re aliam, sed aptum privari q dar in ma ad frm generis: vt pet. Dicus. Artes vocat privam malitiam: q Eet aliqm enim te nativam. Et ng. cum: nam privatio idem dr malitia, q remove frm q è bonum. Sed dr pcipi n qd Eac de positivum sed q n pcipit frm neq. Sea dr oculus percipere tenebras quia n percipit lucem.

Dub. 2° Et ratis aptio dri aperiri an pitum. Et dari aperiri. Sr q p Prium frm et ejus privatio versari cc. et subiectum: q qd subiectum in tempore anta constituto caret frm. Eic privam illius aperiri. Qd potest considerari p illum sicut reliqua privatio fiunt entia rris: nam qad multa dicti pdant è de privatio q è prium generis, aut de aliis privatis realibus. immo et de rris cum pportione ad aptem nutris dcj, agimus in supplemento Logic.

Dub. 3° Et privatio dic prium pse respectum ad prem pticam. Et C. affre. Probat 1° illud ex q quia pfectissimum pse è prium illius: sed quia pfectissimum pse à privatione: q è prium pse prius. Sr mj q quia pfectissimum pse à tri aq: sed Eic trus n ma: q è privatio frm in ma. Sr mj q trus aq n dist ec sit cum tri ad quem: sed ma manet sit cum frm, et cum compo, et vnione q se en ad q: q n illa, sed privatio è trus a q.

Aliq arga q incendunt pbare privam n è prium pse prius soluto 1. c. 4. Ob. deinde 1°. Pria rei nativum manent in compo. privatio n manet q n è pse prium illarc. Et in compo manere pri componentia n u privam: q ide n requiri ut componat sed ut ab illa tendat quia. Et Eac de ea privatio dr prium pse prius, q accens u ru com pris. q compo dar ist sine privatio.

2°. Nulla entis realis pst dependere à n ente: compositum p tjum è ens reale: q nequit dependere à n ente, q sit è privatio. Ens reale n poe dependere à n ente ut à ea influente et coiante aliqt ec: poe v dependere à n ente tanqm à tri qua tr requiro ad suum compositum qditivum: sicut compositus requirunt ab illis ut ab obiectis à q entia pe

fand

fam.

Q. Privae frae gignendae numquam dari in mate: q. n. e privum groris. Pro ans q. dari ea in eo instanti in q. fra incepit esse. Et in tempore ante: n. in instanti q. fra incepit esse: q. fra, et ejus privae, nec simul possunt esse sit in eod instanti. deinde n. dari in tempore ante q. privae e causa fae in subiecto nae agente, sed in eum prae ante mate n. e agens ad recipiendam fam rei gignendae. cum q. in Det oes disposes q. ad illam regnum. cum q. adeuc Det aliam fam subalternam, et n. pot natr Dere sit duas: q. numquam dari privae fae genitae in mate.

Rec. C. privum esse in mate in ipso groris principia ut in principio nae ejusd instantis realis dari privae fae genitae. et in posterioribus nae dari ipsa fae genitae. Et q. sequitur hanc privum n. esse simpliciter admittendo: q. privae simpliciter n. pot esse in eod instanti realiter cum fae privata. Nullum autem e inconveniens quod Dei privae sit in fae. q. a tempore n. regriti ut prium interum. sed exterum groris.

Cap. Jum

De fae Desina.

C. De fae desine dictamus in Artib. Unum en Det de libro cum C. primier fae et mate natr appetant mutuam unionem? Et arg. Pro q. utraq. appetit suam formam: sed Dei n. dari nisi mediante unione: q. appetunt unionem.

Ob. 1. Mate natr recipit formas et disponens ad distractionem fae qm Det: q. natr illam demittit. et contrario n. appetit unionem ad illam. Et ng. ultimam coam q. mate sed gaudens demittit fam. cum n. corruptibilis sit unio fae qm potest esse n. pot n. illam demittere. Vn. ejus appetitus n. e ad unam sed ad quam fam sed ad quamcumq.

2. Si fae natr appetere et unionem ad mate seq. rei aam naturalem et violentam. qn. est separata: Est autem

de

deduct sum beatis: q̃ n̄ appetit vnionem ad nam. Pr̃ maj. q̃
q̃ a sicd privat a sit q̃ sibi debita è violentum sine illa.
Sd ad̃ naturis separata privat vnione in appetit: q̃ in beat è
violentus sine illa. Ng. maj. Ad q̃ dic violentum ēe id q̃
fit ab extrō agente et reluctante passo: cum q̃ aia separata n̄ re
luctet. n̄ dr ēe in sui violento. nec item in natu. sd qcd nam.

3°. Si qn̄ ēet ingenita et natam q̃ eam ad nam
et ad ejus vnionem. seqū resurrectionem ēe natam: Ex autem è
sum q̃ resurrectio n̄ fit per vires nā: q̃ qa n̄ appetit nat. vnion-
em. Ng. maj. omnis n̄ mā et quam appetat mutuam vnion
em. cum em natum dēt agens natu q̃ potest gluere eam
vnionem n̄ è resurrectio naturis sd supernatis qd mum. sicd n̄
debet id natu talis p duo: et alias in omnē sit natis q̃ re mu
rei natis nimir corpi p̃ejci.

Liber secundus.

Caput i.

Quæ sit nā Physica.

Agit Pus Ex L. de ēis rep naturum incipiendo ab intra q̃
è Nā, qm sic desit. Nā è prium esse mot et quies. Qd de fio cont
tn mā et frā substi q̃ te qua intra p̃ejd mutuis. Dicus 1° Ca
lum numqm gessit: q̃ ejus nā n̄ è prium quies. Ite Cælum q̃ ea rep
stu n̄ quiescat. potest cm gessere. et post ute diluvium quiescere.

2°

2° Terra n̄ movet: q̄ n̄ ē prium mot. Et si terra extrahat à suo loco natu iterum debet illum querere q̄ suam virtutem natiam, ꝗm sic erga talem motum. ue pet in geb. Te rra, q̄ nata descendunt ad suum tum natiem.

3° Grā n̄ ē prium grōs: et em grāo ē motus gēs cūs, q̄ grā n̄ ē prium motus. Et mag q̄ grāo ē prius ꝗm grā q̄ illam gdueuda; et conter prium illus: q̄ grā n̄ pōt ē prium sui fi ri. Et rām gdueuda ē prium q̄ nat sed grōs, te n̄ sic prium effivum sui sd uionis et compi gēri.

Inpris: q̄ n̄ ōs mutāo sic prium effivum interum sigt ab priā illud n̄ Ede. Et Eor n̄ ē inconuiens: sicut em n̄ inconuiens dari prium exterum a liuijus mutōs: nam aq̄ frigida movet ad ca lidam n̄ à grā interā a qua sd ab exterā ignis.

4° Planetas Soeris ē prium motus: q̄ n̄ sol mā et grā. Et pēs ē priores toto: cum q̄ mā et grā sint pēs Planetis sunt priores illis; et conter prā motus te sic queniat ab Planete Et com pō ut pt. 5° Deus ē prium motorum creat, et tn n̄ ē illat mā: q̄ n̄ sol n̄ ē prium motus. Et dum ē prium exterum n̄ ē interum de q̄ qudit desio. 6° Nā inclinat ad duos motus ōnos, nimirum in tō à q̄ et ad motum in tō ad quem: atq̄ eat res n̄ pōt ē prium duos ōnos q̄. Et Eor n̄ ē inconuiens in diuso tempore et rū diuso.

Illud tm notm ē bene pōt eum motum ē simplex violentum rū grē. et sm gd natē rū materies et uniet in lapide sursum pello q̄ talis motus ē violentus rū grē; n̄ u rū materie. q̄ mā n̄ magis potest motum sursum ꝗm de orsum: alioqui motus sursum esset violentus igni. cum tm ignis consist ex mā sublunari q̄ constat lapis. Notandum tm ē hic motus queniat ex mā et grā prioris tn̄ quenire ad grām q̄ sd ē magis activa ꝗm mā.

De istice et distice terris et nd ornate gra citer et cogiose sicunt C. Eor. l. c. 1. q. 5. Et arsogere nd pōt motiri

malin. disputare q. 6. Et Cyprianus artis industria vnum aurum quidem constare infinitis disgrunt q. 7. De arib. Mathematicis agunt c. 2. q. Via. De fato et Fortuna venetiane c. 6. q. Deus, Quid ora cum iris remitto. Vnum et alterum dettibo.

Sunt ne dari Fortuna. Et affirmo, si non fortuna illi quod id quod fortuito accedit ita ut fortuna summari ipsa quasi accidens. Nullus enim dari effectus a casu ut Dei. qui nullus fit per regulam diuina quid: Quam et dari Fatum? Et n dari fatum quod liberum arbitrium disruat. Dari enim fatum si id vocetur accidis positio diuina quid, q Do ora dirigit et regitur diuina mineris cui ora subiciuntur.

UNIVERSIDADE EVORENSIS BIBLIOTECA

Cap. 2um
Vna operatio per finem?

Et affirmo. Finis autem eius status ita e rerum ordo et conservatio. Omnia intendit in ibi suis operibus. Pri 1o quia et res naturales temere et casu operantur et certa ita intende: n tum quia actio quilibet res efficere quamque opus nec indigeret certo semine. nec res certa a certis eis rato ordine motuirent. 2o quilibet res naturalis tendit certa intende in suum opus: quod nec aliud omnia operantur per finem in quem ora a 1o ea dirigunt. Pri 2o ex compos animantium. 3o ex Boty ergo quidem ingenioso amore. 4o ex Elementorum concordi discordia. 5o ex motu et influxu Cathorum: quia n casualem sed intentam operationem attestantur.

66. Lo. Si na operari per finem talis finis e legislatus. Sicut magis concutitur bellis omnia Eri, Tunc in nullum et interemo. illas vestitas et armatas procauit: quo na ea ad n sit finem ordinatum. Et ng. maj. nam te Eri recte Arte, sit Imbuitiris explam temporis spatium, fortuna lusus, Inionstid imago, Inuidia, et ea tamen instrinda. reliquum u pituita et bilis. atqn potest

nec

rōe q̃ prestat eis bestialas: ac finde à nā potiori dono suo supplectatur se.

2° Ea q̃ fiunt ppter finem fiunt ordinate: sed multa fit in nā legibus ordinatis: q̃ n̄ fiunt ppter finem. Nij ebant de errantes tempor, mutōes, catenae Lyamae, et frigentes state. maris eluviones, tempestuosi aduis flatus, terra motus, solis et lunae defectus. et similia q̃ in rer, universitate fiunt inordinate. Ergo nij. Ad ob. dico n̄ esse sine numine Divum congerie, ita Deo disponente ppter ejus nēs investigabiles. Quis enim consiliarius ejus fuit.

Sed q̃ris 1° Q nā tendat unum in finem in suis operib? Resp. Esse n̄ ptes partes ppter s. dicturum autem. 2° n̄ e oium rer, finis, nē ordo et conservatio e finis ultis rer, natum: peculiares rer, functōes sē ppter illar, fines. Q̃ Deus gratis Londm pro intendit indutum remote conservationem sed pr̄ remotius pulcritudinem Universi. et ita in Eum finem tendunt corpora celestia. Ho à finis universae creatae corporalis. q̃ ma ita Dois eis 2° creavit et oia ppter se.

Q̃ris 2° Q nā tendat in finem uno in mō? Resp. 1° q̃ cria irrat tendit cognendo finem n̄ sed rōe boni et convientis. sed cum habitem medior ad illum. Cria sua tendit cognendo mater finem sub rōe bi et convenis: n̄ in cognendo habitem Q̃ aqua ad cedandam itim. Cria inanata tendit nullo mō cognendo finem. Sn 1° cria agit de in finem: 2° agi à ppio appetitu: 3° agi à Deo sua ma intelligia. Hinc à illad, Oplis nā e opus intelligid. + Dei inbuenos suitibus rer, ppensio hem ad suum finem consequent. imois illum n̄ cognoscent. Quem admum mitites à duce dirigunt quin bestiarum et finem cognoscant.

Cap. 3um

Ved animantes solo nā instū operum?